

Еко Журнал

"Змінювати, щоб жити"

АКЦЕНТ

Січень 2026

№02 (84)

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ВИДАННЯ РОЗПОВСЮДЖУЄТЬСЯ В ДРУКОВАНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЗАСОБАМИ ЕЛЕКТРОННОГО ЗВ'ЯЗКУ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ

Інформування населення про оцінку впливу на довкілля, в тому числі в транскордонному контексті, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, у процесі прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Зміст

- 1** Гігантське поле сонячних панелей у Китаї робить набагато більше, ніж просто дає електрику
- 2** Угода мрії: острів у Греції пропонує безкоштовне житло в обмін на догляд за котами
- 4** **ОГОЛОШЕННЯ** про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля
- 6** Як звичайна ромашка стала "видимим сигналом" зміни клімату, - дослідження
- 8** Що можуть розповісти річні кільця: натуралістка розповіла, як читати "штрих-код" дерев

Засновник та Видавець
Товариство з обмеженою
відповідальністю
«ГЕОАКЦЕНТ»

Головний редактор
Глушаниця Максим Володимирович

Відповідальний за випуск
Глушаниця Максим Володимирович

**Видання виходить кожен місяць
за наявності матеріалів**

Адреса редакції:
Україна, 01033, м. Київ,
вул. Жиланська, буд. 59, оф. 159;
тел.: +380734710037;
geo.accent.tov@gmail.com

**Свідоцтво про реєстрацію
засобу масової інформації**
КВ 25247-15187Р від 7.09.2022 р.

**Журнал не завжди поділяє позицію
авторів публікації**

**Видання розповсюджуються
безкоштовно**

**За достовірність інформації несуть
відповідальність автори публікації
та рекламодавці**

Віддруковано
ФОП Щуренко Валерія Миколаївна

Наклад 3000 прим.

Замовлення № 8/1

Дата виходу в світ
8 Січня 2026 року

Гігантське поле сонячних панелей у Китаї робить набагато більше, ніж просто дає електрику

У Китаї в провінції Цінхай знаходиться найбільший у світі кластер сонячних електростанцій. Він розташований на віддаленому Тибетському плато і за своїм розміром набагато перевершує найбільшу сонячну електростанцію США.

Це гігантське поле з сонячних панелей є одним із кількох мегапроектів уряду Китаю з отримання електроенергії з відновлюваних джерел. Вже зараз він може виробляти майже 17 000 мегават електроенергії. Та насправді цей об'єкт не лише генерує електрику, пише ресурс [Slash Gear](#).

Наявність кілометрів сонячних панелей також змінює пустельне середовище навколо електростанції. Дослідження, опубліковане в журналі *Nature*, стверджує, що цей кластер фактично сприяє поліпшенню біорізноманіття навколишньої території.

Науковці проаналізували такі екологічні фактори, як поживні речовини в ґрунті навколо сонячних електростанцій, різноманіття рослинних і мікробних видів, що мешкають там, а також вологість навколишнього повітря. Було встановлено, що робота електростанцій в тому районі сприяла підвищенню рівня вологості ґрунту. Своєю чергою, це вплинуло на структуру землі.

Дослідники припустили, що підвищення вологості могло бути пов'язане з тим, що панелі поглинали більшу частину сонячного випромінювання, і тому ґрунт втрачав менше води шляхом випаровування. Також потенційною причиною збільшення показників вологості ґрунту вважають регулярне миття сонячних панелей від забруднень.

Здоровий ґрунт створив сприятливі умови для рослин і мікроорганізмів

У дослідженні йдеться, що внаслідок покращення стану ґрунту на території, де працюють сонячні електростанції, також стало проживати більше різноманітних мікроорганізмів і рослин, ніж у пустелі поблизу. Відповідно, сонячні панелі не лише допомагають зменшити викиди парникових газів, забезпечуючи чисту електроенергію, але й можуть допомагати навколишньому середовищу більш несподіваними способами.

Крім того, експлуатація цих панелей сприяла створенню нових робочих місць у регіоні. Раніше там таких можливостей було відносно мало.

"Китай має перевагу в створенні гігантських сонячних електростанцій, оскільки більшість світових поставок сонячних батарей походить від китайських виробників. Він також має величезний внутрішній попит на електроенергію, особливо з огляду на те, що це найбільший у світі ринок електромобілів із значним відривом. За даними МЕА, у 2024 році в світі було продано 17 мільйонів електромобілів, з яких понад 11 мільйонів – у Китаї. Близько 10% усіх автомобілів на дорогах Китаю є електричними, і для їх живлення країні потрібно буде продовжувати розвивати такі проекти, як кластер сонячних електростанцій у Цінхаї", – додають автори матеріалу.

Джерело: [Slash Gear](#)

Угода мрії: острів у Греції пропонує безкоштовне житло в обмін на догляд за котами

У 2025 році Грецію, де традиційно на вулицях можна зустріти багато бездомних котів, визнали країною Європи з найгіршими умовами для проживання хвостатих.

Тим часом, грецький острів Сірос вже не перший рік робить усе, щоб вуличні коти отримували все необхідне для щасливого та здорового життя.

Як пише Daily Mail, цей затишний острів, розташований у центрі Егейського моря, за 110 кілометрів від порту Пірей, є домівкою для близько 3000 безпритульних котів.

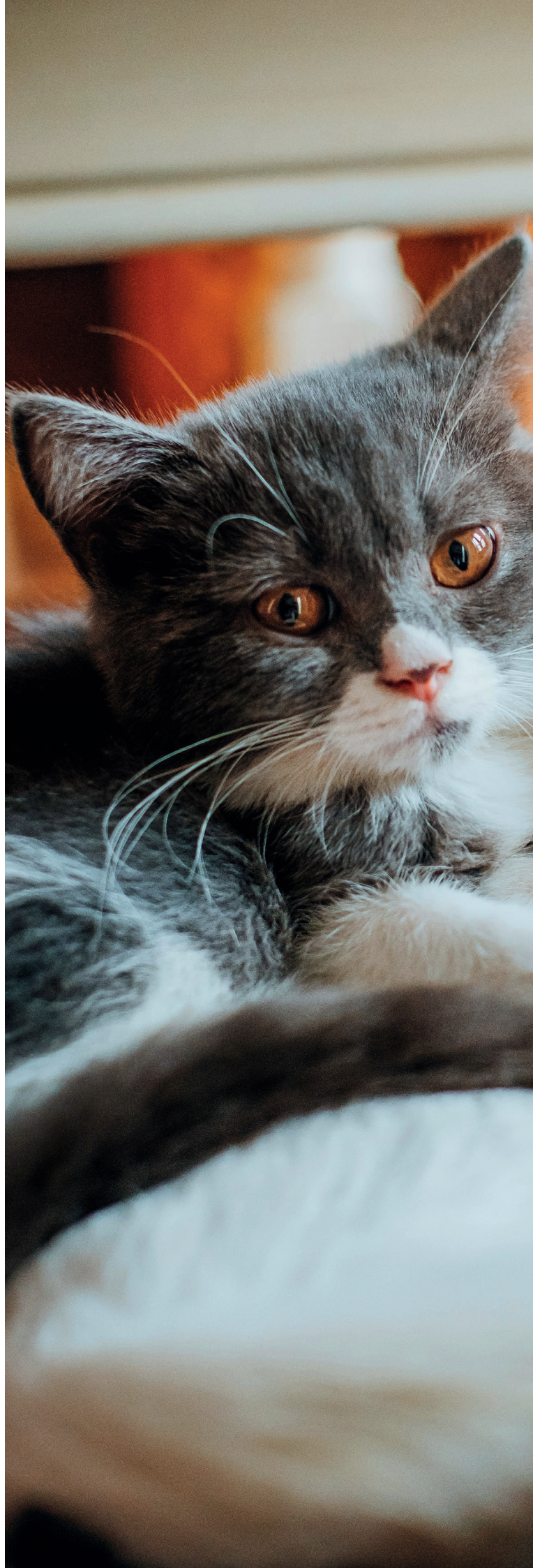
З 1990-х років благодійні організації, такі як Syros Cats, працюють над регулюванням чисельності популяції, стерилізацією та доглядом за кішками.

Наразі організація запрошує "здорових, активних і самостійних" волонтерів, які бажають допомогти в усіх аспектах догляду за кішками протягом щонайменше одного місяця.

Що вимагається від кандидатів

В обмін на безкоштовне проживання, сніданок і комунальні послуги, волонтери проводитимуть п'ять годин на день п'ять днів на тиждень, доглядаючи за врятованими кішками. Проїзд до острова, а також витрати на харчування (обід і вечерю) протягом усього перебування вони повинні оплачувати самостійно.

Серед повсякденних обов'язків – прибирання лотків, догляд за шерстю, робота в саду, вилов бездомних кішок, допомога з ліками, а

також доставлення хворих, травмованих або нещеплених кішок до ветеринара.

Крім того, добровольцям доведеться спілкуватися з відвідувачами та проводити екскурсії притулком.

Кандидати, які мають досвід роботи ветеринарною медсестрою або догляду за безпритульними кішками, мають більше шансів на успіх.

При цьому волонтерам молодше 25 років, найімовірніше, відмовлять, оскільки вони можуть не демонструвати необхідний рівень самостійності та ініціативності.

Одночасно центр може приймати лише чотирьох учасників програми, часто з різних куточків світу, а це значить, що кандидати мають бути "толерантними та сприймати відмінності у звичаях, расі, статі та переконаннях".

Хоча кожному волонтеру буде надано окрему спальню, передбачається, що вони ділитимуть кухню, ванну кімнату і загальну вітальню з двома або трьома іншими волонтерами.

Наразі прийом заявок на волонтерство в Syros Cats на 2026 рік закрито через величезний інтерес, але благодійна організація закликає тих, хто все ще зацікавлений, стежити за оголошеннями про наступний раунд у її соціальних мережах.

Після відкриття прийому заявок волонтери повинні заповнити анкету і пояснити, чому вони хотіли б бути розглянуті, а також надати короткий опис попередньої роботи і відповідного досвіду догляду за кішками.

Благодійна організація вітає цифрових колевників і віддалених працівників, але вони мають бути готові працювати гнучко онлайн і поза фіксованим робочим часом.

Заявки від осіб з дітьми або домашніми тваринами розглядатися не будуть.

Джерело: Daily Mail

Додаток 3

до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

Дата:

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Реєстру, не зазначається суб'єктом господарювання)

Реєстраційний номер 14270

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності)

ОГОЛОШЕННЯ

про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля

Повідомляємо про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, зазначеної у пункті 1 цього оголошення, з метою виявлення, збирання та врахування зауважень і пропозицій громадськості до планованої діяльності.

1. Планована діяльність

Управління відходами та технічне переоснащення передавальних пристроїв системою генерації теплової енергії на основі технологічного комплексу утилізації відходів виробництва Банкнотно-монетного двору Національного банку України за адресою: м. Київ, вул. Пухівська, 7. Планована діяльність передбачає: встановлення обладнання для термічного оброблення відходів - комплекс «ЕСО-300», який має устаткування для генерації тепла. Продуктивність комплексу «ЕСО-300» - 300 кг/год. Температура спалювання: первинна камера 850-1150 °С, вторинна камера 850-1100°С; підключення системи генерації теплової енергії комплексу «ЕСО-300» до існуючих теплових мереж підприємства; попередні операції (подрібнення, пресування) з відходами, що не є небезпечними, в кількості до 300 кг/год (2,4 т/добу). Відповідно до додатку 1 Закону України «Про управління відходами», при обробленні відходів здійснюються такі операції з відходами: D10 Спалювання на суші; D13 Попередні операції з відходами перед операціями з видалення (сортування, дроблення, ущільнення, подрібнення, кондиціонування або відокремлення); D15 Зберігання перед здійсненням операцій.

Місце провадження планованої діяльності: м. Київ, Деснянський р-н, вул. Пухівська, 7.

(загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності (потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо), місце провадження планованої діяльності)

2. Суб'єкт господарювання

БАНКНОТНО-МОНЕТНИЙ ДВІР НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ 21575489

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних

осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)

Україна, 02232, місто Київ, вул.Пухівська, будинок 7
місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

3. Уповноважений орган, який забезпечує проведення громадського обговорення

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035
OVD@mer.gov.ua +38 (044) 206-31-40, +38 (044) 206-31-50

Головний спеціаліст відділу інтеграції екологічних оцінок у галузеві політики

Департаменту екологічної оцінки Романенко Юлія Сергіївна

(найменування уповноваженого органу, місцезнаходження, номер телефону та контактна особа)

4. Процедура прийняття рішення про провадження планованої діяльності та орган, який розглядатиме результати оцінки впливу на довкілля

Висновок з оцінки впливу на довкілля Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»

(вид рішення про провадження планованої діяльності, орган, уповноважений його видавати нормативний документ, що передбачає його видачу)

5 . Строки, тривалість та порядок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля, включаючи інформацію про час і місце усіх запланованих громадських слухань

Тривалість громадського обговорення становить 25 робочих днів з моменту офіційного опублікування цього оголошення (зазначається у назві оголошення) та надання громадськості доступу до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації, визначеної суб'єктом господарювання, що передається для видачі висновку з оцінки впливу на довкілля.

Протягом усього строку громадського обговорення громадськість має право подавати будь-які зауваження або пропозиції, які, на її думку, стосуються планованої діяльності, без необхідності їх обґрунтування. Зауваження та пропозиції можуть подаватися в письмовій формі (у тому числі в електронному вигляді) та усно під час громадських слухань із внесенням до протоколу громадських слухань. Пропозиції, надані після встановленого строку, не розглядаються.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення

Громадські слухання відбудуться

1 Дата та час: 13.02.2026 14:00;

1 Л і н к : [https://mineconomyofukraine.webex.com/j?mineconomyofukraine-ru/j.php?](https://mineconomyofukraine.webex.com/j?mineconomyofukraine-ru/j.php?MTID=m8e6d63707566a636a7b967229b136854)

MTID=m8e6d63707566a636a7b967229b136854

Номер наради: 2789 610 1627

Пароль: Z5uF9R5PFVm;

(зазначити дату, час, місце та адресу проведення громадських слухань)

6. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, що забезпечує доступ до звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої доступної інформації щодо планованої діяльності

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

OVD@mepr.gov.ua +38 (044) 206-31-40, +38 (044) 206-31-50

Головний спеціаліст відділу інтеграції екологічних оцінок у галузеві політики

Департаменту екологічної оцінки Романенко Юлія Сергіївна

(зазначити найменування органу, місцезнаходження, номер телефону та контактну особу)

7. Уповноважений центральний орган або уповноважений територіальний орган, до якого надаються зауваження і пропозиції, та строки надання зауважень і пропозицій

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

вул. Митрополита В.Липківського, 35 м. Київ, 03035

OVD@mepr.gov.ua +38 (044) 206-31-40, +38 (044) 206-

31-50

Головний спеціаліст відділу інтеграції екологічних оцінок у галузеві політики

Департаменту екологічної оцінки Романенко Юлія Сергіївна

(зазначити найменування органу, поштову та електронну адресу, номер телефону та контактну особу)

Зауваження і пропозиції приймаються протягом усього строку громадського обговорення, зазначеного в абзаці другому пункту 5 цього оголошення.

8. Наявна екологічна інформація щодо планованої діяльності

Звіт з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності на **992** аркушах.

відсутня

(зазначити усі інші матеріали, надані на розгляд громадськості)

відсутня

(зазначити іншу екологічну інформацію, що стосується планованої діяльності)

9. Місце (місця) розміщення звіту з оцінки впливу на довкілля та іншої додаткової інформації (відмінне від приміщення, зазначеного у пункті 6 цього оголошення), а також час, з якого громадськість може ознайомитися з ними

Звіт з оцінки впливу на довкілля знаходиться:

- БАНКНОТНО-МОНЕТНИЙ ДВІР НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ.

Україна, 02232, місто Київ, вул. Пухівська, будинок 7.

Приймальня Банкотно-монетного двору Національного банку України.

Контактна особа: головний фахівець відділу охорони праці Банкотно-монетного двору Національного банку України - Тишук Ірина Віталіївна, тел. (044) 5311133.

- Київська міська державна адміністрація.

вул. Хрещатик, 36, м. Київ, 01001,

Приймальня. Голова Київської міської державної адміністрації, міський голова Кличко В. В.

Громадськість може ознайомитись із Звітом з **12.01.2026** протягом робочого часу.

(найменування підприємства, установи, організації, місцезнаходження, дата, з якої громадськість може ознайомитися з документами, контактна особа)

{Додаток 3 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 824 від 14.09.2020, № 967 від 08.09.2023}

Як звичайна ромашка стала "видимим сигналом" зміни клімату, - дослідження

Навіть мінімальне підвищення температури може спровокувати передчасне цвітіння сотень видів польових квітів, пише Euronews, посилаючись на експертів.

Зазначається, що вже цієї зими через глобальне потепління в деяких регіонах розквітли сотні весняних польових квітів. Квітування ромашок або кульбаб може додати яскравості сірим січневим дням, але ці квіти мають спати до весни.

"Через викиди, що утримують тепло, глобальна температура підвищилася приблизно на 1,4°C вище доіндустріального рівня. Це причина порушення природних циклів", - йдеться у статті.

Як зміна клімату впливає на рослини

Цієї зими у Великій Британії дослідники зафіксували 310 видів місцевих рослин у процесі цвітіння, що значно перевищує 10 видів, які зазвичай очікуються у січні.

У списку з'явилися звичайні польові квіти, такі як ромашки, кульбаби та крестовник, а також немісцеві види, такі як мексиканська блоха та червона мертва кропива.

Результати дослідження показують, що на кожен 1°C теплішої середньої температури протягом листопада-грудня спостерігається приблизно на 2,5 більше видів квітучих рослин протягом новорічного періоду.

"Це ще одне свідчення того, що зміна клімату впливає на дику природу без розбору. Це видимий сигнал, який кожен може побачити у власних садах та громадах", – прокоментувала Кевін Вокер з Ботанічного товариства Британії та Ірландії (BSBI).

Докторка Деббі Хеммінг, провідна кліматологиня, яка досліджує вплив зміни клімату на природу, попереджає, що результати досліджень підкреслюють, як посилення кліматичних екстремумів "зміщує природні цикли" рослин і дикої природи.

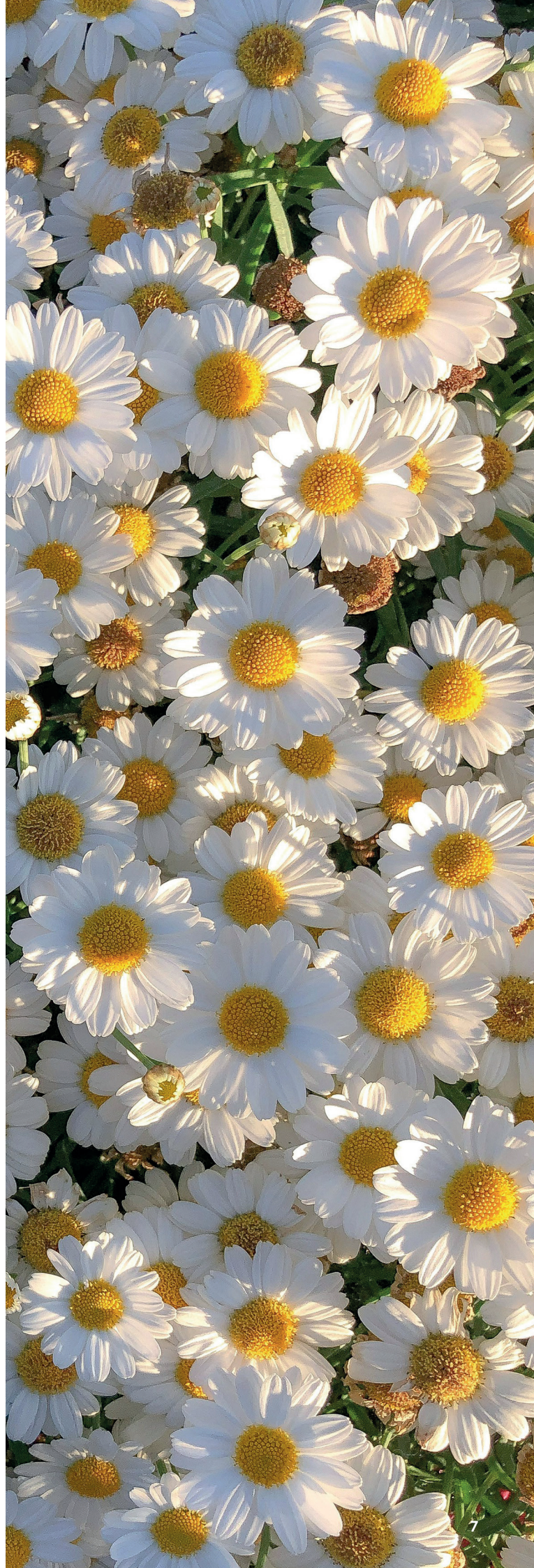
"Це вагомий доказ того, що зміна клімату безпосередньо впливає на світ навколо нас", – додала вона.

Згідно з даними Служби ЄС з питань зміни клімату Copernicus, 2025 рік практично напевно стане другим або третім найтеплішим роком за всю історію спостережень. Результати досліджень все ще аналізуються, але вони вже свідчать про те, що 2025 рік буде таким же спекотним, як 2023. 2024 рік наразі залишається найтеплішим роком за всю історію спостережень.

Дослідження наразі розглядало лише флору Великої Британії. Однак науковці попереджають, що зміна клімату також впливатиме на характер цвітіння в Середземноморському регіоні та Центральній Європі. Було виявлено, що хоча потепління зазвичай сприяє весняному цвітінню, недостатнє зимове похолодання може затримати або навіть запобігти цвітінню.

Протягом наступного століття дослідники прогнозують, що яблуні, мигдаль та фісташки на півдні Іспанії, в Марокко та Тунісі можуть зіткнутися із затримкою цвітіння, що часто поєднується з підвищеним ризиком нецвітіння. Дослідження також прогнозує раннє цвітіння яблунь, груш, слив та черешень у Центральній Європі.

Джерело: Euronews

Що можуть розповісти річні кільця: натуралістка розповіла, як читати "штрих-код" дерев

Що можна дізнатися про дерево, окрім віку, вивчивши кільця приросту, розповіла натуралістка та письменниця Емі-Джейн Бір для сайту Discover Wild Life.

Як відомо, кільця, видимі на зрізаній деревині, позначають сезонні чергувані фази швидкого (літо) та повільного (зима) росту, що характеризують розвиток дерев. За допомогою ретельного підрахунку можна оцінити не лише вік дерева на момент його спилювання, але й сезон, у який відбулася зрубка, та чи були присутні якісь хвороби.

Оскільки умови вирощування змінюються з року в рік, то і кільця неоднорідні. Записи добрих (широке кільце) та повільних (вузьке кільце) років читаються як штрих-код. А оскільки дерева в певній місцевості піддаються впливу приблизно однакового клімату, вони показуватимуть подібний "код" протягом одного й того ж періоду.

"Аналізуючи кільця росту зразків різного, але перекриваючогося віку (що відомо як дендрохронологія), експерти можуть датувати деревину ще довго після того, як її зрізали, та визначити максимально можливий вік дерев'яних конструкцій та артефактів", - розповіла Емі-Джейн Бір.

Найстаріше дерево у світі

Як писав УНІАН, у 1964 році молодий аспірант необережно зрубав найстарше дерево у світі – щетинкову сосну, якій виявилось близько 5 тисяч років. Дерево, яке пізніше назвали Прометеєм, зросло у Білих горах в Каліфорнії.

Але у тому ж районі зростає щонайменше ще одна щетинкова сосна приблизно того ж віку - приблизно 4800-5000 років. Тепер це дерево деякі науковці вважають найстаршим на планеті. Хоча про його точний вік досі тривають дискусії, адже точне датування живого дерева визначити майже неможливо.

Дерево отримало ім'я – Мафусаїл, на честь біблійного патріарха, який нібито прожив понад 900 років.

Відомо, що Мафусаїл розташований в межах стародавнього соснового лісу Брістлкоун, який є частиною Національного лісу Іньо у Білих горах. Точне місцезнаходження Мафусаїла та інших стародавніх щетинкових сосен у стародавньому лісі навмисно приховується, щоб захистити ці дерева від потенційної шкоди, такої як вандалізм або надмірне відвідування. Хоча загальна територія доступна для громадськості, конкретні деталі щодо місцезнаходження окремих дерев, включаючи Мафусаїла, тримаються в таємниці.

Джерело: УНІАН

